

ΓΝΩΜΗ

Ασφάλεια: αντίδραση και συναίνεση

Το τελευταίο διάστημα επικρατεί παγκοσμίως μία έξαρση των κινητοποιήσεων διαφόρων ακτιβιστικών, αλλά και εξτρεμιστικών ομάδων, καθώς και μία έντονη αντίδραση κατά των κυβερνήσεων, με αιτιολόγηση τη σκληρή καταστολή κατά των διαφόρων κινημάτων. Στις ΗΠΑ, το γεγονός καταλύτης της αντίδρασης ήταν η δολοφονία του George Floyd, αλλά και η γενικότερη αντίδραση για τα μέτρα περιορισμού για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Σε πολλές χώρες της ΕΕ, με χαρακτηριστική περίπτωση τη Γερμανία, υπήρξαν έντονες αντιδράσεις για τα μέτρα περιορισμού, καθώς συνδέθηκαν με την πρόσβαση στους ελεύθερους χώρους, αλλά και με νέες εξάρσεις εξτρεισμού ως αποτέλεσμα θεωριών συνωμοσίας για την πανδημία.

Στην Ελλάδα, υπήρξαν αρχικά αντιδράσεις για τα περιοριστικά μέτρα για την πανδημία, οι οποίες όμως σταδιακά περιορίστηκαν. Τα

ΤΟΥ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ

γεγονότα όμως καταλύτης για την αντίδραση ήταν οι επιτυχημένες πρωτοβουλίες του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και ο νόμος για τη ρύθμιση των δημοσίων συναθροίσεων. Οι εκκενώσεις των καταλήψεων, η κατάργηση στην πράξη του θεωρούμενου «άβατου» των Εξαρχείων, η ενίσχυση της εμφανούς αστυνόμευσης, η νέα πολιτική για την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεισμού και τέλος το πλαίσιο ρύθμισης των συναθροίσεων δημιουργούν μία νέα κατάσταση στον τομέα της ασφάλειας. Αυτή η νέα πραγματικότητα, τυγχάνει της υποστήριξης της πλειοψηφίας των πολιτών, όπως άλλωστε αποτυπώνεται κατά περιόδους σε διάφορες μετρήσεις της κοινής γνώμης. Ωστόσο, έχει προκαλέσει και την αντίδραση κομμάτων της αντιπολίτευσης, αλλά και διαφόρων κινηματικών ακτιβιστικών μειοψηφιών, αλλά και βίαιων εξτρεμιστικών ομάδων και ατόμων.

Δεν ξενίζουν αυτές οι αντιδράσεις, καθώς στην Ελλάδα, υπάρχει διαχρονικά μία προβληματική προσέγγιση της βίας ως στοιχείο της πολιτικής μας κουλτούρας, για αυτό και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που υπάρχουν δημόσιες τοποθετήσεις που διαχωρίζουν την «καλή», από την «κακή» βία. Επίσης, υπάρχουν έντονα στερεότυπα για την Αστυνομία, ως αποτέλεσμα των πολιτισμικών τραυμάτων του Εμφυλίου Πολέμου και της Χούντας. Η ασφάλεια έχει αποτελέσει πεδίο έντονης πολιτικής αντιπαράθεσης. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως την περίοδο των Μνημονίων, όπως αποτυπώθηκε σε διάφορες μετρήσεις, ένα σημαντικό ποσοστό των πολιτών εξέφραζε την επικρότησή του στους προηλακισμούς πολιτικών.

Αυτή όμως η προσέγγιση στη βία, αλλά και η γενικότερη αντίδραση στις πολιτικές ασφάλειας έχει ένα βαθύτερο υπόστρωμα. Πτυχές αυτού είναι αντίστοιχες και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και στις ΗΠΑ, δεν μπορούμε ωστόσο να μιλήσουμε για γραμμικές ή ταυτοτικές ομοιότητες. Βασικό στοιχείο της προβληματικής προσέγγισης αποτελεί η πόλωση και η ρητορική μίσους, η οποία στην Ελλάδα έχει αρκετές εμφυλιοπολεμικές αναφορές. Το δεύτερο στοιχείο είναι η μη αποδοχή των βασικών όρων του Κοινωνικού Συμβολαίου και δη του μονοπωλίου της νόμιμης βίας από το κράτος. Είναι διαφορετικό και θεμπό να ζητάς τον περιορισμό και τον ρυθμιστικό έλεγχο του μονοπωλίου της βίας και άλλο να απορρίπτεις συνολικά αυτή τη δυνατότητα του κράτους. Συνδυαστικά σε αυτή την κατεύθυνση λειτουργεί και η γενικότερη αντίθεση, και στην περίπτωση των εξτρεμιστικών ομάδων, εχθροπάθεια για το κράτος. Αυτή ακριβώς η προσέγγιση είναι που οδηγεί στη βίαιη ριζοσπαστικοποίηση, όπου για τους εξτρεμιστές ο κόσμος αλλάζει μόνο με τη βία και η «βία στη βία του κράτους» είναι η μόνη απάντηση. Το τελευταίο στοιχείο είναι το ζήτημα των fake news ή της αποσπασματικής παρουσίασης γεγονότων, με τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Πάντα οι πολιτικές ασφάλειας προκαλούσαν αντιδράσεις, ωστόσο η ακραία πόλωση δεν βοηθά την κοινωνική ειρήνη. Όσοι πιστεύουν πως εργαλειοποιώντας τον διχασμό θα αποκομίσουν πολιτικά οφέλη, το μόνο που κάνουν είναι να δημιουργούν συνθήκες για να οξυνθεί ο εξτρεμισμός και η βία και να ενισχυθούν οι αντιδημοκρατικές μειοψηφίες.